

Dr. Fodorné Dr. Nagy Sarolta:

Történelmi lecke

A református egyház és az állam között
1948-ban létrejött „Egyezmény”
megkötésének körülményei és hatása,
különös tekintettel a nevelésre

Levéltári források

- Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára
- Magyar Országos Levéltár
- A Magyarországi Református Egyház Zsinati Levéltára
- MRE Dunamelléki Egyházkerület Ráday Levéltára
- Pest Megyei Levéltár Nagykőrösi Fiókja
- Politikatörténeti Intézet Levéltára (=Kommunista Párt Levéltára)

Miért beszéljünk róla?

- Meghatározza jelenünket
- Belőle a Gonosz természete megismerhető
- Jézus Krisztus szavait igazolja: „A pokol kapui sem vesznek diadalt az anyaszentegyházon” (Máté 16,18)
- „Aki elfelejti múltját, arra kárhoztatik, hogy megismételje azt.” (Santanaya)

Jelenések 13,1-9

„És láték egy fenevadat feljöni a tengerből, amelynek
hét feje és tíz szarva volt...
hasonló volt a párduchoz,
és az ő lábai, mint a medvéé,
és az ő szája,
mint az oroslán szája;
és a sárkány
adá neki
az ő erejét...

És *adaték* néki
nagy dolgoknak szóló szája,
és *adaték* néki
hatalom...

az is *adaték* néki, hogy
a szentek ellen hadakozzék,
és őket

legyőzze;

és *adaték* néki
hatalom

minden nemzetségen, nyelven
és népen.”

A fenevad tíz szarva

1. Hazugság

Hazug Jn 8,44

- Az alapokban – Ideiglenes Nemzetgyűlés
- Gazdaságban – a „jó magyar forint”
- Politikában – „Kékcédulás választások”
- Jogban – jegyzők államosítása
- Az Egyezményben – egyetlen pontját!

2. Erőszak

Emberölő Jn 8,44

- Emberveszteség: 6,2 % = 900.000 fő
- Fogság: 600 ezer + 300 ezer fő (120 ezer civil)
- Köztisztviselők elbocsátása: 120 ezer < 600 ezer
- Népbíróságok: 60 ezer fő elítélése
- Menekültek = „Népek barátsága” =
  - 134.000 menekült Romániából
  - 119.000 menekült Csehszlovákiából (68 ezer kitelepített)
  - 66.000 menekült Jugoszláviából (+40.000 lemészárolt)
  - 200 ezer németajkú Magyarországról Németországba
- „Háborús bűnösök”
- „Kulák”-üldözés

3. A szó bilincsbe verése

Megnémítő Mt 11,14

- 1946:VII tc. „A demokratikus államrend és a köztársaság büntetőjogi védelméről” = „Hóhértörvény”
  - Szótlanság és bizalmatlanság a társadalom alapja
  - Zsarnokság – Illyés Gyula: 1950 (!)
  - Igehirdetések helyzete
- „Társas lényből”: „Homo Sovieticus”

4. Egyesületek és civil szervezetek feloszlataása

Gyűlölködő 1Jn 3,10

- 1946. június 25.: belügyminiszteri rendelet
  - július 4-11 között 1500 társadalmi és egyházi egyesület feloszlataása, mert „a fasizmus fedőszervei nem működhetnek tovább”
  - valamennyi egyesület a belügyminiszter főfelügyeleti hatáskörébe utal
- Legveszélyesebbnek tekintett ifjúsági szervezetek: KIE, SDG, cserkészlet – bomlasztási akcióprogramok

5. Az egyház megosztása

Sátán=Diabolos=Szétdobáló, Vádló Jel 12,10

- Divide et impera! – „Szalámitaktika”
- Keresztyén egység megtörése
- „Nyíregyházi Szabadtanács” (1946. aug. 14.)
- Lázár Andor és Ravasz László lemondatása (1948. ápr. 14.)
- Ügynökök – ÁVO III., egyházi alosztály (1946.)
- Sajtó, teológiák, könyvtárak, levéltárak, külföld
- Nem hangzott el: „Vétkeztem az ég ellen és te ellened, elárultalak”-

- „Aki úgy eszik és iszik, hogy nem becsüli meg az Úrnak testét, ítéletet eszik és iszik önmagának. Ezért erőtlenek és betegek közöttetek sokan és ezért halnak meg számosan.” (1Kor 11,30)

	„Kulcspozíciók”	„Ell.forr. előtt haladó személyekkel betöltve”	„Ell. forr. után elveszítve”	„Jelenleg haladó személyekkel betöltve”
R.katolikus	606	257	57	282
Református	150	110	31	117
Evangelikus	30	24	13	25

Kimutatás: 1958. szept. 11.

MOL XIX-A-21-a-H-31-4/1958.

Az „Egyházi lapok főbb adatai^[1]

1. Új Ember	55.000 hetenként	Irányítás a mi kezünkben
2. Vigilia	6.500 havonta	Irányítás csak közvetve
3. Magyar Kurir	könyvnyomatos	Irányítás a mi kezünkben
4. Reformátusok Lapja	19.000 hetenként	-,-
5. Református Egyház	1.700 havonta	-,-
6. Hungarian Church Press	könyvnyomatos	-,-
7. Evangélikus Élet	10.000 hetenként	-,-
8. Lelkipásztor	750 havonta	-,-
9. Teológiai Szemle	2.000 havonta	-,-
10. Egyháztörténeti folyóirat	500 példány negyedévenként	-,-
11. Békehírnök /baptista/	6.000 példány kéthetenként	-,-
12. Új Élet /izr/	3.300 példány kéthetenként	-,-
13. Unitárius Élet	2.000 példány havonta	-,-
14. Egyházi Krónika /gör.kel./	500 példány havonta	-,-
Összesen 7 egyház rendelkezik lappal	Összesen: 107.250 példány	

^[1] MOL XIX-A-21-a-H-31-3

6. Pénzügyi intézkedések

„Tolvaj” Jn 12,6

- A földreform és az egyház - Hatása:
  - Propagandisztikus: újjgazdák – UFOSZ 2500 helyi szervezettel
  - Közép- és nagybirtokok megszűntek - a ref. egyháztagság 80 %-a falun élt!
  - Református egyház: 52.972 kat.hold veszteség – az egyházak *mind a mai napig nem kapták vissza földjeiket*
  - Eladósítás: 1945-től! (Keresztury javaslata elvetve)
- Egyházadó megszűnik (1947)
- Államsegély az egyháznak: trójai faló

7. Az egyházi iskolák államosítása – A nevelés kisajátítása

Gyermekfaló Jel 12,4

- Az iskolák államosítása napirenden: 1948.
  - Kezdetei homályba vesznek – „És most majd jön az egyház!”
  - MKP Propagandaosztály indítványai
  - Szervezési Osztály indítványai
  - Megyei hangulatjelentések
- A pedagógusok megnyerése („párt aprómunka”, személyes agitáció, ígérek, egyház ellen hangolás)
- Szülők tiltakozása
- Tárgyalás: 1948. május 22. – megállapodás-*tervezet*
- Gyorsított eljárás – június 16-án 8 óra alatt! 1948:XXXIII.tv. – 1999!
- Családi ünnepek államosítása
- Hittanoktatás: 1949-től rendkívüli tárgy

Református egyháztól államosított oktatási intézmények:

2 kisdedóvó

1024 elemi iskola

3 tanítóképző

1 tanítónőképző

14 polgári iskola

18 fiúgimnázium (internátussal)

5 leánygimnázium (internátussal)

3 gazdasági szakközépiskola

1 felsőkereskedelmi iskola

1 jogakadémia

4 teológiai akadémia

Mi maradt?

2 teológiai akadémia

1 gimnázium

8. Istentagadás

Olyan akar lenni, mint Isten Ézs 14,14

- Szocialista eszmeiség = ateizmus
- Az egyház ateizmusa

9. Harc

Ordító oroszlán, keresi, kit nyeljen el
1Pt 5,8

- Háború
- „Békeharc”
- Az egyház: ellenség

10. Παλιγγενεσια

Világosság angyalának adja ki magát 2Kor 11,14

- Redivivus
- A fenevad: re-generálódik
- A Gonosz metamorfózisa
- De nem „Ω” !

...és legördült a vasfüggöny...

Az egyháznak a Jézus a fundámentoma
A szent igére épült fel lelki
temploma.

Leszállt a mennyből hívni
És eljegyezni őt,
Meváltva drága vérén
A váltságban hívőt.

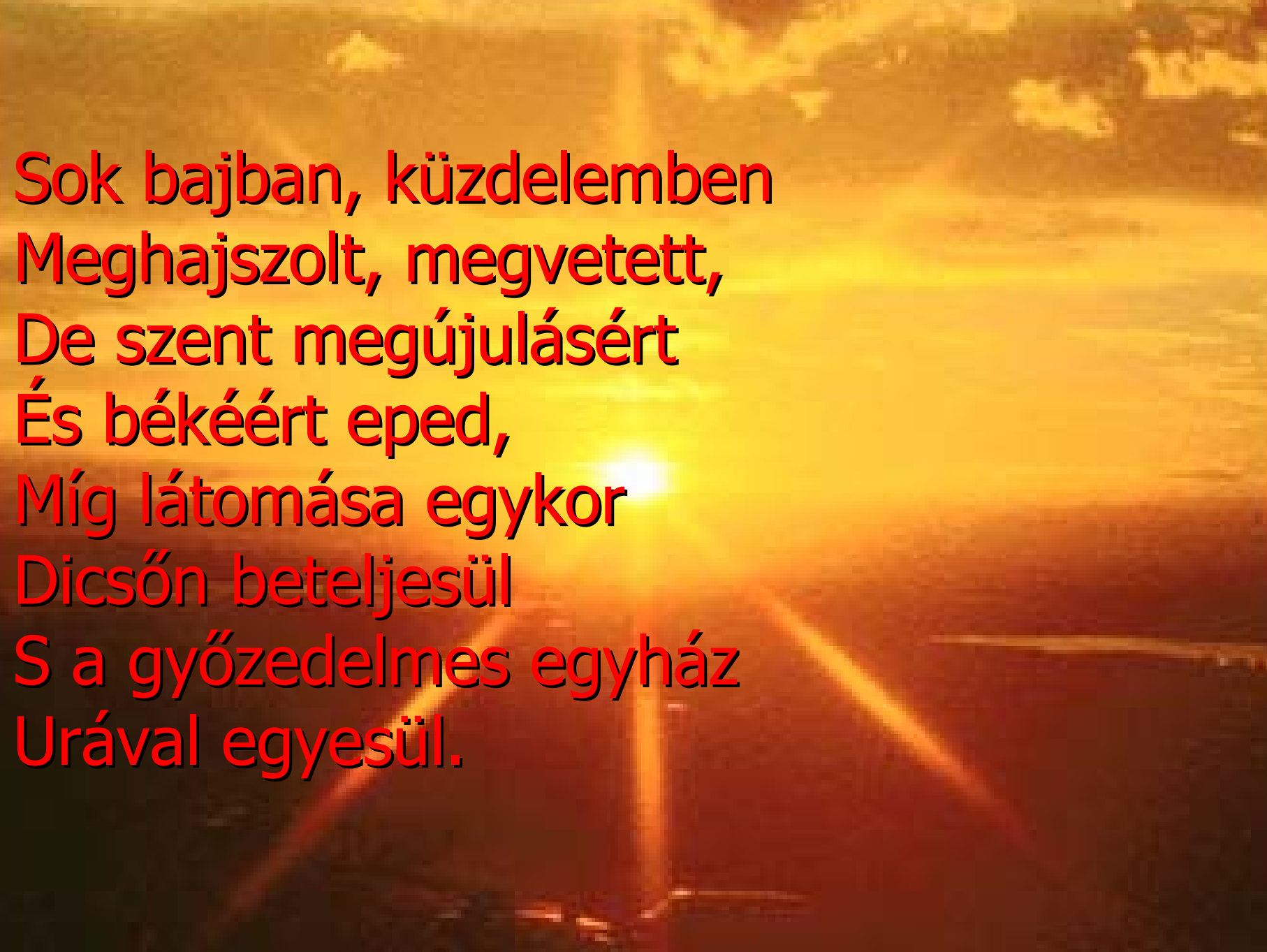
A világ fejedelme feltámad ellene
Vagy hamis tudománytól gyaláztatik
neve,

S míg egykor felderül majd

Az Úrnak hajnala,

Csak virrasztói kérdik:

'Meddig az éjszaka?'

Sok bajban, küzdelemben
Meghajszolt, megvetett,
De szent megújulásért
És békéért eped,
Míg látomása egykor
Dicsőn beteljesül
S a győzedelmes egyház
Urával egyesül.

„ErősödjeteK meg az Úrban és az Ő
hatalmas erejében.

ÖltséteK magatokra az Isten fegyverzetét,
hogy megállhassatok az ördög
mesterkedéseivel szemben.

Mert a mi harcunk nem test és vér ellen
folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a
sötétség világának urai és a gonoszság
lelkei ellen.”

Ef. 6,10kk

A photograph of a sun shining through a dense forest of trees. The sun is positioned in the upper left quadrant, creating a bright lens flare effect that radiates across the scene. The trees are dark green and their branches are silhouetted against the bright light. The overall atmosphere is serene and natural.

„Mint világosságnak fiai, úgy járjatok.”

„AZ ÚR URALKODIK!”